

ההזנה ברפת אפיקים

יוסי מלול – משק הבקר והחלב
hmb-malul@icba.org.il

מתוכנן לתחילת עונת התחמיץ, באפריל 2010, וכך נערכה הרפת לעבוד לבד בבית. סטיבן רוזן מלווה את הכנת המנות ברפת, התחמיץ והשחתות מגיעים מספקים בסביבה, יש מעבדה לבדיקות המזון והשקט חזר לשרור.

התשתיות ברפת מספקות, תום קנה סלף משומש מלכיש ולא מעבר לכך. "אני מרגיש הרבה יותר טוב, השליטה אצלי, נכנס חומר שאני רוצה, מקפיד על משטר העבודה בבורות התחמיץ והשקט שאני מרוויח כולו שלי. בשנה הראשונה הלכתי "על בטוח" וקניתי חליפה כוללת ממכון התערוכות - לא משחק עם גרעינים ומחירים כדי ללמוד בהדרגה. המעבר למלאי מלא של מספוא בעונה של ירידת מחירים נתנה לי פור על החלופות וכך אני מתחיל טוב. בסוף היום נגיע גם ליעילות כלכלית טובה, לעומת מה שביצענו בשנים האחרונות".

תום מחלק מנה פשוטה בלי התחכמויות של מזונות לוואי יקרים, לחליפה הוא מוסיף את המספוא הגס. הביצועים נשמרים טוב, הקיץ היה קשה מאוד והוא מחכה לחורף שבו תהיה קפיצה מקצועית. "הבעיה עם הממ"זים שהם עובדים בשיטת קוסט פלוס והם מגלגלים את מלוא ההוצאה על הרפת ואין תחרות אמיתית, כי בצפון כולם קשורים לארגוני הקניות שלא מאפשרים לעבור מממ"ז אחד לאחר. הרבה יותר קל לחזור הביתה ולעבוד לבד מאשר להחליף ממ"ז. הכבילה מאפשרת לממ"ז להעלות מחירים, כפי שקרה במהלך השנים. פעם הם היו זולים בשקל למנה וכיום הם יקרים יותר בשקל אחד לפחות על אותה מנה". ■

תום אופין עבד כבר שנתיים ברפת, טיפל ביונקים, הפעיל את הסלף, ריכז את נושא הבריאות ואז, הנהלת הרפת והקיבוץ החליטו לעשות שינוי ולחפש מנהל רפת מהבית. הפור נפל על תום שהיה כבר אחרי לימודי הנדסאי תכנה וקורסים שונים בענף. הוא נבחר לנהל את הרפת, על אף "צעירותו" וחוסר ניסיונו היחסי.

הוא קיבל כעבודה מוגמרת את החלטת המנהל הקודם לעבור למרכז מזון חיצוני וזה היה אפילו נוח למנהל חדש וצעיר - היו לו מספיק נושאים להתמודד איתם.

הסיבה המרכזית למעבר הייתה הצעת מחיר נמוכה לאספקת המנה והשירות הצמוד, שאמור לשחרר את המנהל מהעיסוק המורכב בתחום ההזנה ואף להוזיל את עלות הפעילות.

מכסת החלב כ-3.6 מיליון ליטר וברפת יש 370 פרות. לתפקיד המנהל נכנס תום במאי 2005 ושלושה חודשים לאחר מכן, כבר התחיל לקבל מזון מבחוץ. השנה הראשונה הייתה שנת לימוד טובה למנהל הצעיר, כי מרכז המזון השתמש בתשתיות של רפת אפיקים, כדי להכין את המנות ולחלק אותן לרפת.

הסיבה המרכזית למעבר הייתה הצעת מחיר נמוכה לאספקת המנה והשירות הצמוד, שאמור לשחרר את המנהל מהעיסוק המורכב בתחום ההזנה ואף להוזיל את עלות הפעילות

כעבור כשנה התחילו בעיות עם מרכז המזון, יועץ חיצוני עבד בשירות הרפת והכין את המנה מול הממ"ז. "היו הרבה קשיי תפעול ואליהן נוספו בעיות בריאות כמו שלשולים. האוכל מהממ"ז החיצוני פגע גם בביצועים של הרפת, כמות החלב צנחה באופן דרמטי וכך גם המוצקים. מחיר המנה התחיל נמוך מהאלטרנטיבה של אפיקים, בהמשך התחיל לטפס ולעלות".

במהלך 2007 יצאו משקים נוספים ממרכז המזון ותום עבר למרכז מזון אחר בצפון שהיה בתחילת דרכו וגם בו היו הרבה תקלות וחוסר הבנות. "היו המון אי התאמות בין ההזמנה לבין הביצוע בפועל, מחיר התפעול היה גבוה, ביקשנו להוזיל עלויות על ידי הורדת שלוחה לאפיקים ובכך לחסוך את הוצאות התפעול".

4 שנים נאבק תום כדי לחזור הביתה ולהזין את העדר לבד. הניסיון המצטבר שלו עם מרכז המזון הביא לאובדן האמון שלו בחלופה החיצונית, ההנהלה דחתה את ההחלטה בנימוק שלתום המנהל "אין עדיין מספיק ניסיון".

באוקטובר 2009 נפלה ההחלטה לחזור הביתה והמעבר בפועל היה

תום שלם עם ההחלטה לחזור הביתה